

להזכיר - בלי להזכיר !

על-פי 'לקוטי שיחות' חלק כ"ו

שיחה נועזת לפרשת השבוע

והארה, אך לאחר פטירתו - הוא כבר לא מוגבל ויכולים תלמידיו לקבל ממנו גילוי **עצמי**⁵.

לפי זה ניתן להבין מדוע פטירתו של משה מרומזת דווקא על-ידי אי הזכרת שמו, שכן, שם האדם אינו עצם מציאותו כי-אם עניין חיכוני שנועד לזולת - שיוכלו לקרוא לו בשמו⁶, ולכן, כאשר מדברים לאדם כנוכח ("ואתה", "ועשית" וכדומה) - יש בכך פנייה לעצמותו ומהותו.

אי לכך, מאחר ועל-ידי פטירתו התעלה משה לעצמיותו, לדרגה שלמעלה מבחינת 'שם', לכן הוא אמנם לא מוזכר בשמו בפרשת תצוה, אבל הוא מוזכר כמציאות עצמית וגבוהה יותר, כפי שהדבר מתבטא בדיבור הקב"ה אליו בלשון נוכח - "ואתה תצוה" - המצביע על **מהותו ועצמותו**⁷; ובלשון החסידות: עצם הנעלה מגילוי.

במובן הפנימי של הדברים, העניין המבואר מתבטא גם-כן במספר הפסוקים בפרשה - 101 פסוקים.

מבואר בספרים⁸, שהמספר 100 מצביע על שלימות סדר השתלשלות, ואילו המספר 101 מצביע על דרגה שלמעלה מסדר השתלשלות - "חד ולא בחושבן". ובסגנון אחר בנוגע לכוחות הנשמה: המספר 100 מצביע על הכוחות הגלויים של הנשמה (נפש רוח נשמה), ואילו המספר 101 מצביע על עצם הנשמה (שלמעלה מכוחות הגלויים שבנשמה).

יוצא איפוא, שעצמותו של משה רבנו באה לידי ביטוי בפרשתנו יותר מכל פרשיות התורה - דבר הנמשך לאחר הסתלקותו החל בז' באדר.

⁵ בלשון התניא: "הלכך נקל מאד לתלמידיו לקבל חלקם מבחינת רוח רבם **העצמי(ת)** שהם אמונתו ויראתו ואהבתו אשר עבד בהם את ה'".

⁶ כפי שרואים במוחש, שקוראים שם ליילוד מספר ימים לאחר צאתו לאוויר העולם. כך גם היה אצל משה רבנו, במיוחד שהשם 'משה' ניתן לו (לא על-ידי הוריו, כי-אם על-ידי בת פרעה, כדברי הפסוק "כי מן המשיים **משיתיהו**").

⁷ ראה 'כלי יקר' בתחילת פרשתנו.

⁸ ראה חידושי אגדות מהרש"א על מסכת חגיגה דף ט' עמוד ב', לקוטי-תורה פרשת ראה כב, ג.

יזוע, פרשת תצוה היא הפרשה היחידה בתורה שכלל לא מוזכר בה שמו של משה רבנו מאז הופעתו בפעם הראשונה בפרשת שמות¹.

מובא על-כך בספרים², שהדבר רומז על יום פטירתו של משה רבנו, ז' באדר, החל בדרך כלל בסמיכות לשבת פרשת תצוה.

אולם קביעה זו דורשת ביאור: אמנם **שמו** של 'משה' לא מוזכר מפורשות בפרשתנו, אך ישנם פסוקים **רבים** המתייחסים למשה, כמו הפסוק (הראשון בפרשה) "**ואתה תצוה את בני ישראל**" הפונה במישרין למשה רבנו; ועוד כהנה וכהנה. אם-כן, כיצד ניתן לומר שהסתלקותו של משה נרמזת בפרשה על-ידי אי הזכרת שמו³ !?

יתירה מזו: הלשון בה משתמשת התורה בפרשתנו ביחס למשה היא בלשון **נוכח**; כמו "ועשית", "ולקחת" וכיוצא-בזה; בעוד שבשאר מקומות שמו של משה מוזכר באופן שרק מדברים **אודותיו**, בגוף שלישי. אם-כן, איזה משמעות

יש לכך שהתורה לא מזכירה את שמו של משה בו-זמן שפסוקים רבים עוסקים בדברי הקב"ה אל משה, ואף בלשון נוכח !?

להבנת העניין, יש להקדים את המבואר בתורת החסידות⁴ במעלת יום פטירתם של צדיקים. בזמן שהצדיק חי בגוף גשמי - ניתן לקבל ממנו רק **זיו**

¹ עד לימנה תורה' (חומש דברים) [ראה ספר השיחות תשנ"ב פרשת תצוה בהערה 1].

² בעל ה'מאור עיניים' (לרבי מנחם נחום מטשרנוביל) בפרשתנו. יש לציין: הטעם הפשוט שמביא על-כך רבי יעקב 'בעל הטורים', הוא משום שמשה תבע מהקב"ה שלא ימית את ישראל בעקבות חטא העגל באומרו "ואם אין [לא תשמע לי] - מחני נא מספרך אשר כתבת", וקללת חכם אפילו על תנאי באה, משום כך נמוק שמו מפרשה אחת בתורה [אלא שלפי טעם זה לא מובן מדוע דווקא פרשת תצוה נבחרה לקיום דבריו "מחני נא מספרך" (ראה לקוטי-שיחות חלק כ"א שיחה א' לפרשת תצוה)].

³ השאלה מתחזקת לאור העובדה שאצל צדיקים רק הגוף הגשמי מסתלק מהעולם בשעת פטירתם, ואילו **שמו** ו**פעולותיהם** מתקיימות ונשארות לעד.

⁴ תניא, אגרת הקודש בביאור על סימן ז"ך.